

Η Σειρά
Ο Πνευματικός Πατέρας

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
ΤΗΣ ΚΟΛΙΤΣΟΥΣ

DOXOLOGIA

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΔΙΟΡΘΟΔΟΕΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΝΕΑΜΤΣ – ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ
ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ ΚΑΙ ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑΣ 12-15 νοβ. 2015

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΤΗΣ ΚΟΛΙΤΣΟΥΣ

Επιμέλεια: Γερομ. Ναθαναήλ Νεάκσου

Ἐκδίδεται με τὴν εὐλογία τοῦ
Μητροπολίτου Μολδαβίας καὶ Μπουκοβίνας
κ.κ. ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

Ἐκδοση Doxologia
Iași, 2017

Ὁ Γέρων Διονύσιος τῆς Κολιτσοῦς ὡς πνευματικός

Ἀντίπα Τερομονάχου,
τοῦ Ἱεροῦ Κελλίου Ἀγίας Ἀννης Καρυῆς

«Μέτριος τὸ φρόνημα καὶ συμπαθὴς καὶ φιλόθεος καὶ ἀγάπη ἀνάπλεως ὠράθης θεόπνευστε, ταπεινὸς καὶ πρᾶος, ἄγγελος καθάπερ ἐπὶ τῆς γῆς περιπατῶν καὶ πολιτείαν ἔχων οὐράνιον· διὸ ἐπαναπαύσατο, ὡς καθαρὸς σοι, μακάριε Διονύσιε, ὁ Πατήρ, Υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ Ἅγιον.» (Τροπᾶριον Ἑσπερινοῦ 21ης Ἰουλίου)

Ἐάν μου ἐζητεῖτο, νὰ παρουσιάσω μὲ λίγα λόγια ἢ νὰ τιμήσω ἐμμελῶς τὴ σεπτὴ μορφὴ τοῦ Ὁσίου Γέροντος Διονυσίου τῆς Κολιτσοῦς, αὐτὸ τὸ τροπᾶριο θὰ δανειζόμουν γιὰ νὰ ψάλλω, ὡς τὸ καταλληλότερον, διότι μέσα σὲ αὐτὸ σκιαγραφεῖται ἡ ὁσιακὴ μορφὴ τοῦ ἀοιδίου Γέροντος. Τῷ ὄντι ὑπῆρξε ἀναμφίβολα μέτριος (μετρημένος) στὸ φρόνημα, συμπαθὴς, φιλόθεος, γεμᾶτος ἀγάπη, ταπεινός, πρᾶος, πὺν περπατοῦσε σὰν ἄγγελος ἐπάνω στὴ γῆ καὶ πὺν εἶχε πολιτεία οὐράνιο. Γί' αὐτὸ «ἐπανεπαύσατο» σὲ αὐτὸν «ὡς καθαρὸν» ἡ Ἁγία Τριάς, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι ἀπὸ τὸν καλὸ Θεὸ εἶχαμε τὴν εὐλογία νὰ τὸν γνωρίσουμε καὶ νὰ τὸν συναναστραφοῦμε, «ἀναπαυθήκαμε» καὶ ὠφεληθήκαμε ἀπὸ αὐτὸν τὰ μέγιστα. Ἰδιαίτερα ὠφελήθηκαν ὅσοι γονάτισαν μπροστὰ του καὶ ἄφησαν στὰ πόδια του τὰ κρίματά τους καὶ ἔλαβαν τὴν ἄφεση

τῶν ἁμαρτιῶν τους μὲ τῇ συγχωρητικῇ εὐχῇ ποὺ τοὺς ἀνέγνωσε καὶ τῇ διόρθωσῃ τοῦ βίου τους μὲ τὶς σοφὲς συμβουλὲς καὶ παραινέσεις του. Καὶ δὲν ἦσαν λίγοι αὐτοί, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, μοναχοὶ καὶ κοσμικοί, ποὺ προσέτρεχαν στὸ ταπεινὸ κελλί του. Κληρικοὶ ὅλων των βαθμίδων, ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς καὶ διάκονοι, μοναχοὶ ἀπλοὶ καὶ ἡγούμενοι, πιστοὶ ἐπώννυμοι καὶ ἀνώννυμοι. Ὁ Γέροντας σὰν μαγνήτης εἴλκυε (μάζεψε) ὅλους κοντά του, γιατί εἶναι πανθομολογούμενο πὼς ἦταν ὁ τελευταῖος μεγάλος πνευματικὸς ἐκ τῶν παλαιῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Αὐτὸ τὸ ἐπесήμανε καὶ ὁ Ἅγιος τῶν ἡμερῶν μας, Παῖσιος ὁ Ἀγιορείτης, ποὺ ἰδιαίτερα εὐλαβεῖτο τὸν Γέροντα καὶ ἔλεγε μάλιστα χαρακτηριστικὰ γι' αὐτόν: «Ὁ παπα Διονύσιος, ὁ Ρουμάνος, ἔχει κάτι τὸ ξεχωριστὸ ἐπάνω του». Γι' αὐτὸ «τὸ ξεχωριστό» τοῦ Γέροντος θὰ μιλήσουμε στὴ συνέχεια.

Συνηθίζουν οἱ βιογράφοι τῶν ἁγίων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν νὰ ἀναφέρονται στοὺς γονεῖς καὶ στὴν πατρίδα αὐτῶν. Ἐμεῖς δὲν θὰ ἀναφερθοῦμε σὲ αὐτά, ἀφοῦ γι' αὐτὰ ἐκλήθησαν νὰ ὁμιλήσουν ἄλλοι. Ἐμεῖς θὰ ἀναφερθοῦμε στοὺς πνευματικοὺς γονεῖς, στοὺς πνευματικοὺς πατέρες καὶ γέροντες τοῦ π. Διονυσίου, γιατί καὶ ἐδῶ συμβαίνει νὰ ἔχουμε «ρίζης ἀγίας, καρπὸ εὐκλεῆ».

Ὁ Γέρον Διονύσιος ἦλθε στὸ Ἅγιον Ὄρος τὸ 1926. Τότε μόναζαν πολλοὶ ὁμοεθνεῖς του σὲ διάφορα μέρη τοῦ Ὁρους. Ὦντας ἀρχάριος μοναχὸς προσέτρεχε στοὺς πλέον ἐναρέτους ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἰδιαίτερα στοὺς πνευματικούς, γιὰ νὰ ὠφεληθεῖ πνευματικά. Ἐλεγε ὁ ἴδιος: «Ὅταν ἦλθα στὸ Ἅγιον Ὄρος, βρῆκα ἀνθρώπους μὲ ἀπλὰ λόγια καὶ λίγη μάθηση, ἀλλὰ

γεμάτους ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον». Ἀπὸ αὐτοὺς ἔμαθε πολλά, τὰ ὅποια προσπαθοῦσε μὲ ὑπέρμετρο ζῆλο καὶ βία στὸν ἑαυτό του, νὰ τὰ κάνει βίωμα. Ἀπὸ αὐτοὺς πῆρε, ὅπως λέμε στὸ Ἅγιον Ὅρος, τὴ σωστὴ καλογερικὴ ζωὴ. Καὶ ἡ σωστὴ καλογερικὴ, δηλαδή ἡ μοναχικὴ πολιτεία, εἶναι ἡ παράδοση. Πρέπει νὰ γίνεις ὑποτακτικὸς σὲ γέροντα μὲ πείρα καὶ νὰ μάθεις τὰ τῆς μοναχικῆς ζωῆς ἀπὸ αὐτόν, στὸν ὅποιο ὀφείλεις ἀπόλυτη ὑπακοή, ἐκκοπὴ τοῦ ἰδίου θελήματος καὶ ἀπέραντο σεβασμό. Ἄλλο ὁ μοναχὸς τῆς ὑπακοῆς καὶ ἄλλο ὁ μοναχὸς τοῦ βιβλίου. Ἄλλο ἡ μοναχικὴ ζωὴ τῆς μαθητείας καὶ τῆς ταπεινώσεως καὶ ἄλλο ἡ μοναχικὴ ζωὴ τῆς μάθησης. Ὁ Ὁρθόδοξος μοναχὸς φροντίζει νὰ τὰ ἔχει βεβαίως καὶ τὰ δύο, δηλαδή Γέροντα καὶ βιβλίον, ὑπακοὴ καὶ μελέτη.

Ὁ ἴδιος γιὰ τοὺς πνευματικούς, τοὺς ἐξομολόγους, ποὺ εἶχε ἔλεγε: «Τὸ 1926 ὅταν ἦλθα, ἀνήμερα τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀγίου Σάββα, ὁ π. Ἐλισαῖος Φιλιππίου, πρῶην Δικαῖος σὲ κάποια σκήτη τοῦ Ἀγίου Σάββα κάπου στὴ Μολδαβία, μὲ ἔκανε ρασοφόρο στὸ κελλὶ «Ἅγιον Μανδήλιον» στὴν Καψάλα ὅπου ἦταν πνευματικός. Ἦταν ὁ πρῶτος μου πνευματικός. Δὲν ἦταν τόσο αὐστηρὸς, ἀλλὰ εἶχε τὸ χάρισμα τοῦ λόγου, νὰ σὲ διδάξει καὶ νὰ σοῦ λύσει ὅποιαδήποτε ἀπορία. Ὑστερα εἶχα τὸν π. Ἀντίπα Ντινέσκου, πρῶην δικαῖο τῆς Σκήτης τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ποὺ ἡσύχαζε ὕστερα σὲ κάποιο Σταυρονικητιανὸ κελλί, ὁ ὅποιος ἦταν ποιοὺ αὐστηρὸς. Ἡ ζωὴ του ξεχώριζε ἀπὸ τοὺς ἄλλους πατέρες. Ἦλθε στὸ Ἅγιον Ὅρος τὸ 1880 στὴ Σκήτη τοῦ Προδρόμου, ὑποτακτικὸς στὸν πρωτοψάλτη Νεκτάριο. Ὅταν ἔγινε Δικαῖος εἶχε σοφὴ διοίκηση καὶ φήμη πνευματικοῦ καθοδηγητοῦ σὲ ὅλο τὸ Ὅρος.

Ἐκοιμήθη τοῦ 1942. Τὰ τελευταῖα 8 χρόνια τὰ πέρασε σὲ ἓνα κελλί, γειτονικὸ στὸ Παντοκρατορινὸ κελλί τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅπου πρωτοκοινοβίασε ὁ Γέρων Διονύσιος, τὸ Σταυρονικητιανὸ κελλί τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Μετὰ πού πέθανε ὁ π. Ἀντίπας καὶ ὁ π. Ἐλισαῖος εἶχα πνευματικὸν τὸν π. Γυμνάσιο, τὸν κατὰ σάρκα ἀδελφὸ μου, γιὰ 20 χρόνια, ἤτοι ἀπὸ τὸ 1945 ἕως τὸ 1965. Αὐτὸς ἦταν πολὺ αὐστηρὸς. Οὔτε τὴν μητέρα μου δὲν τὴν εἶχα φοβηθεῖ τόσο, ὅσο αὐτόν. Ὁν πατέρα μου δὲν τὸν γνῶρισα. Τὴν μητέρα μου δὲν τὴν ἄκουγα τόσο, ὅσο τὸν π. Γυμνάσιο, οὔτε τὸν δάσκαλό μου στὸ σχολεῖο, ὁ ὁποῖος μοῦ ἔκανε μετὰ τὰ μαθήματα τοῦ σχολείου φροντιστήριον στὸ σπίτι καὶ πάντα ἤμουν πρῶτος στίς ἐξετάσεις. Μετὰ εἶχα τὸν π. Μακάριο Οὐνταν ἀπὸ τὴν Λακοσκήτη. Καταγόταν ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀρντέαλ καὶ ἦταν καλὸς ψάλτης. Ἦταν στὸ κελλί τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ὅπου εἶναι τώρα ὁ π. Στέφανος, ἀλλὰ δὲν εἶχε ἡσυχία καὶ πῆγε στὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Παύλου. Αὐτὸς ἦταν πολὺ καλὸς, δὲν ἔβαζε τιμωρίες, περισσότερο σὲ χαΐδευε. Ἐπειτα εἶχα ἐξομολόγο τὸν π. Δομέτιο Τριχινέα μέχρι πού πέθανε. Πολλὰ χρόνια ἐξομολογούσαμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο. Πολὺ πολὺ καλὸς καθοδηγητής. Μεγάλος πνευματικός. Ἦταν πολὺ γνωστὸς καὶ πολλοὺς θεράπευε μὲ τὴν χάρη πού εἶχε ἀπὸ τὸν Θεό. Εἶχε ἱατρικὲς γνώσεις στὸ νὰ θεραπεύει σὰν ἄνθρωπος, ἀλλὰ εἶχε καὶ χάρη καὶ ἔκανε πάντα προσευχές. Μεγάλος ὅσιος καὶ πνευματικός. Ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ τότε συνδέθηκα μὲ τὸν π. Γεώργιο. Ὁ π. Γεώργιος εἶναι καλὸς πνευματικός. Ἀπὸ ὅλους ὁ π. Ἀντίπας ἦταν ὁ πιὸ αὐστηρὸς. Κοιτοῦσε νὰ ἔχεις τέλεια καθαρότητα. Κάποτε σὲ ἓνα κελλί «Ἅγιος

Μηνᾶς» ἓνας διάκονος δικός του ἔκανε ἐμετὸ μετὰ τῇ Θεῖᾳ Λειτουργίᾳ καὶ τὸν σταμάτησε ἀπὸ τὴν διακονία, νὰ μὴν ξαναλειτουργήσῃ ποτέ. Ὅλοι τους ἦταν πιὸ κοντὰ στὸ Θεὸ ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς σημερινούς. Εἶχαν ἀγία νηστεία, πνευματικὴ ἀπλότητα, δὲν κρατοῦσε κακία καὶ πονηρία. Εἶχαν χαρίσματα καὶ ἀρετὲς τὰ ὁποῖα τὰ κρύβανε νὰ μὴν τὰ χάσουν μὲ τὴν ἔπαρση καὶ τὴν ὑπερηφάνεια καὶ ἔτσι τοὺς δόξασε ὁ Θεός, Ὅταν ἦλθα στὸ Ἅγιον Ὅρος ἦταν δύσκολα, ἀλλὰ οἱ πατέρες ἦταν πολὺ - πολὺ κοντὰ στὸ Θεό. Ἅγιοι ἄνθρωποι μὲ πνευματικὴ ἀπλότητα. Τώρα ὅλοι σπουδαγμένοι, ὑπερήφανοι. Τότε ἦταν ἀπλοὶ πατέρες. Καὶ στὸν τελευταῖο ἂν πηγαινες νὰ τοῦ πεῖς τὸν πόνο σου, ἦταν σὰν νὰ σοῦμίλαγε, νὰ σοῦ ἀπαντοῦσε, ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς μέσω αὐτοῦ».

Μετὰ ἀπὸ ὅσα κατέθεσε μὲ τὸ ἴδιο του τὸ ἅγιο στόμα ὁ ἀοίδιμος Γέροντας, τόσο γιὰ τοὺς πνευματικούς ποὺ εἶχε κατὰ καιρούς, ὅσο καὶ γιὰ τοὺς παλαιούς μοναχοὺς, ποὺ τοὺς χαρακτήριζε ἡ ταπείνωση καὶ ἡ ἀπλότητα, μπορούμε ὅλοι νὰ κατανοήσουμε γιατί ὁ π. Διονύσιος ἔγινε καλὸς μοναχός, εὐλαβὴς ἱερεὺς καὶ διακριτικὸς ἐξομολόγος.

Πάντα μιλοῦσε γιὰ τοὺς παλαιούς πατέρες καὶ ἀναπολοῦσε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ποὺ ἔζησαν. Πρόσθετε μάλιστα, πὼς ἐνῶ ἦσαν πτωχοί, εἶχαν ἀγάπη μεταξύ τους, καὶ ὁ ἓνας στήριζε τὸν ἄλλο. Εἶναι ζωὴ καὶ ἐμπειρία. Δὲν θὰ ἦταν ἄστοχο νὰ λέγαμε πὼς καὶ ἡ πνευματικὴ καθοδήγηση, ἡ ἐξομολογητικὴ, εἶναι ἐπίσης παράδοση. Ἀποκτώντας ἓναν διακριτικὸ πνευματικὸ ἐξομολογεῖσαι σὲ αὐτὸν τὰ κρύφια τῆς καρδίας σου καὶ ταυτόχρονα διδάσκεσαι. Λαμβάνεις τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν σου, ἀλλὰ καὶ σωστὲς συμβουλὲς γιὰ

σωστή ζωὴ καὶ πορεία. Ἐξομολογώντας ὁ Γέροντας, πολλές φορές ἔλεγε: «Γι' αὐτὸ τὸ θέμα, ἔλεγε ὁ πνευματικὸς π. Αντίπας, ἢ ὁ π. Ἐλισαῖος, ἢ ὁ π. Γυμνάσιος. Καὶ ὁ λόγος τῶν πατέρων αὐτῶν ἦταν, ἅς μοῦ ἐπιτραπεῖ ἢ ἔκφραση, νόμος, γιατί ἦταν ὁ αὐθεντικὸς λόγος παλαιότερων πνευματικῶν, στοὺς ὁποίους μαθήτευσαν οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες πατέρες.

Ὁ Γέροντας Διονύσιος χειροθετήθηκε πνευματικὸς τὸ ἔτος 1945. Ἦδη εἶχε ζήσει στὸ περιβόλι τῆς Παναγίας 20 ἔτη καὶ πλέον κοντὰ σὲ ἁγίους πατέρες. Μὲ τὴν πείρα ποὺ κληρονόμησε ἀπὸ αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ τὴν πείρα ποὺ εἶχε ἀποκτήσει ὁ ἴδιος ἀπὸ τοὺς ἀσκητικούς του ἀγῶνες, ἀνέλαβε πρόθυμα καὶ μὲ ζῆλο ἔνθεο νὰ παρηγορεῖ, νὰ ἐξομολογεῖ, νὰ νουθετεῖ, νὰ καθοδηγεῖ. Σχεδὸν ἐξήντα ὁλόκληρα χρόνια μέχρι τὸ βαθύ του γῆρας, ποὺ ὅχι μόνο βασανιζόταν ἀπὸ διάφορες ἀσθένειες, ἀλλὰ σήκωνε καὶ τὸν βαρύτατο σταυρὸ τῆς ὁλοκληρωτικῆς τύφλωσης, ὁ μακάριος Γέροντας «δεχόταν», ὅπως ἔλεγε ὁ ὑποτακτικὸς του π. Ἰωάννης Σόβα, «ὅποιον ἐρχόταν νὰ ἐξομολογηθεῖ καὶ ποτὲ δὲν ἔδιωχνε κανένα». Δὲν ἔδιωχνε κανένα, γιατί, ὅπως ἔλεγε, «πρέπει νὰ θυσιαζόμαστε γιὰ τὸν ἄλλον. Πρέπει νὰ ἔχουμε ἀγάπη, γιατί χωρὶς τὴν ἀγάπη, ὅσα χαρίσματα καὶ ἂν ἔχουμε δὲν θὰ βροῦμε τὴν πόρτα τοῦ παραδείσου ἀνοικτή». Τὸν βρῆκα κάποτε πολὺ ἐξαντλημένο. Ζήτησα νὰ μὲ συγχωρέσει ποὺ τὸν κουράζω καὶ νὰ τί μοῦ ἀπάντησε: «Ἐσὺ παιδί μου, κάνεις τόσο κόπο νὰ ἔλθεις ἐδῶ καὶ ἐμεῖς δὲν θὰ σὲ δεχτοῦμε;» Τὰ ἴδια ἔλεγε καὶ στοὺς πολυπληθεῖς ἐπισκέπτες τοῦ κελλίου του καὶ ιδιαίτερα στὰ πνευματικά του τέκνα, ποὺ ἤθελε «πάση θυσίᾳ» νὰ βοηθήσει, νὰ στηρίξει καὶ νὰ ἐξομολογήσει. «Ποιὸς κόπος τὸ φιλεῖν;» ἐρωτᾷ

ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος. «Τὸ φιλεῖν ἀπλῶς οὐδὲ εἰς κόπος, τὸ δὲ γνησίως φιλεῖν κόπος πολὺς» (Ι. Χρυσ. Ὁμιλία Α' πρὸς Θεσ/νικεῖς, Α' ΕΠΕ Τόμος 22 σέλ. 358). Τέτοια ἦταν ἡ ἀγάπη τοῦ Γέροντα πρὸ ὅλους, ἀγάπη γνήσια, γι' αὐτὸ καὶ εἶχε γι' αὐτὸν κόπο πολὺ, ιδιαίτερά τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του. Ἐλεγε πολλές φορές· «Ἐρχεται ἡ ὥρα πού γίνομαι τόσο ἄσχημα, ἔρχεται ὥρα πού μοῦ ἔρχεται νὰ πέσω κάτω καὶ νὰ πεθάνω». Λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν μακαρία κοίμησή του, τὸν ἐπισκέφτηκαν δύο ἀγιορεῖτες μοναχοὶ νὰ ἐξομολογηθοῦν μὴ γνωρίζοντας ὅτι ἦτο στὰ τελευταῖα του. Ὄταν τὸν εἶδαν νὰ κοιτεται σχεδὸν ἄπνους, ζήτησαν μόνο τὴν εὐχή τοῦ, τὴν ὁποία καὶ ἔλαβαν. Τὸν εἶδαν, ὅμως, στὴ συνεχεία νὰ προσπαθεῖ νὰ ἀνασηκωθεῖ. «Θέλετε κάτι;» Τὸν ρώτησαν. Καὶ ἐκεῖνος ἔδειχνε μὲ τὰ χέρια του πὼς θέλει νὰ φορέσει τὸ πετραχήλι του, γιὰ νὰ τοὺς ἐξομολογήσει, ἀλλὰ δὲν ἦταν πλέον ἐφικτό, ἀφοῦ πλέον εἶχε σχεδὸν πάψει νὰ ὁμιλεῖ. Ὄταν ἦταν ὅμως καλὰ στὴ ὑγεία του, ἡ συναναστροφή μὲ αὐτὸν καὶ ιδιαίτερα ἡ ὥρα τῆς ἐξομολογήσεως στὸν μικρὸ ἀλλὰ καὶ τόσο κατανυκτικὸ Ναὸ τοῦ Κελλίου του, ἦσαν πραγματικὴ ἀπόλαυση. Ἐμπαινες κατηφῆς καὶ ἔβγαινες χαρούμενος. Ἐμπαινες πνευματικὰ ἄρρωστος καὶ ἔβγαινες ὑγιής, ὑγιέστατος. Ἐμπαινες «ὡς κύων τεθνηκώς» καὶ ἔβγαινες «ὡς λέων» ἔτοιμος νὰ ἀντιμετωπίσεις «τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα», ὅπως ἔλεγε τοὺς δαίμονες καὶ τὸν σατανᾶ. Σὲ ὑποδεχόταν μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ σὲ ἔκανε νὰ τὸν ἐμπιστευθεῖς ἀμέσως. Κοντὰ του αἰσθανόσουν ἀσφάλεια καὶ εἶχες χαρὰ καὶ εἰρήνη μέσα σου. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐξομολογήσεως στεκόταν πάντα ὀρθίος μὲ τὸ σταυρὸ στὸ χέρι του

σάν λαμπάδα ἀναμμένη καὶ σοῦ ἐνέπνεε δέος καὶ σεβασμό. Σὲ ἄκουγε μὲ προσοχὴ καὶ ἐνδιαφέρον. Καὶ ὁ λόγος του πάντοτε ἐν χάριτι «ἅλατι ἡρτυμένος» (Κολ. στ' 6). Οἱ ἀπαντήσεις του σοφές καὶ οἱ συμβουλές του σωτήριες. «Τῷ βραχεῖ ρήματι ἐν πολὺ συνέσει» (τροπάριο ἐορτῆς Ἀγίων Πατέρων). Ὅταν ἐβγαίνες ἀπὸ τὸν Ναὸ κυριολεκτικὰ πετοῦσες καὶ αἰσθανόσουν πὼς ὁ Γέροντας σὲ ἀγαπάει περισσότερο ἀπὸ ὅλους του ἄλλους. Τὸ ἴδιο βέβαια αἰσθάνονταν καὶ οἱ ἄλλοι ποὺ ἦσαν πνευματικά του παιδιά. Ἐλεγε ὁ Ἅγιος Παῖσιος ὁ Ἀγιορείτης· «Ἐκεῖνοι ποὺ ἐμπιστεύονται τὸν ἑαυτό τους στὸν πνευματικό, βαδίζουν μὲ σιγουριά, γιατί εἶναι φορτωμένοι στίς πλάτες του καὶ ξεκούραστα φθάνουν στὸν παράδεισο». Αὐτὸ συνέβαινε καὶ σὲ ὅσους εἶχαν τὴν εὐλογία ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ ἔχουν πνευματικὸ ὁδηγὸ τὸν ταπεινὸ ἀσκητὴ τῆς Κολιτσοῦς, τὸν ἀσκητὴ μὲ τὴν τρυφερὴ καρδιά ποὺ ἦταν γεμάτη ἀγάπη.

Ὅμως ὁ Γέροντας δὲν εἶχε μόνο το χάρισμα τῆς ἀγάπης. Εἶχε καὶ τὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως. Τῆς διακρίσεως ἐκείνης ποὺ εἶναι καρπὸς τῆς ἐν ἁγίῳ πνεύματι βιοτῆς. Στὸ Γεροντικὸ ἀναφέρεται: «Ἐνας Γέροντας ρωτήθηκε: Ποιό εἶναι τὸ ἔργο τοῦ μοναχοῦ;» Καὶ ἀποκρίθηκε: «Ἡ διάκριση» (Μικρὸς Εὐεργετινὸς σελ. 374). Ὁ Γέροντας Διονύσιος ὄχι μόνο εἶχε διάκριση, «λύχνος διακρίσεως μέγας» ἦταν, ἀλλὰ καὶ ἤθελε καὶ τὰ πνευματικά του παιδιά ποὺ ἀγωνίζονταν «ἐναντίον κόσμου καὶ κοσμοκράτορος» νὰ ἔχουν διάκριση. Γι' αὐτὸ ἰδιαίτερα τόνιζε πὼς πρέπει νὰ πολεμοῦμε τὸν ἐγωϊσμό καὶ νὰ ἀγαποῦμε τὴν ταπείνωση ποὺ φέρνει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μέσα μας. Ἐλεγε: «ἂν ἔχεις ταπείνωση, ἔχεις ὅλες τὶς ἀρετὲς

μέσα σου. Ὁ Σατανᾶς μᾶς πολεμάει νύκτα μέρα με τὸν ἐγωϊσμό καὶ τὴν ὑπερηφάνεια. Ὁ ἐγωϊσμός εἶναι τὸ πιὸ χειρότερο πράγμα. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει ἐγωϊσμό δὲν μπορεῖ νὰ σωθεῖ καὶ μένει πάντα μακριὰ ἀπὸ τὸν Κύριο, γιατί αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι μὲ τὸ μέρος τοῦ Σατανᾶ». Ζητοῦσε ἀκόμη ὁ Γέρον νὰ ἀγωνίζονται ἰδιαίτερα οἱ μοναχοί, νὰ ἔχουν ὑπακοή καὶ ἐκκοπή τοῦ ἰδίου θελήματος. «Χωρὶς αὐτά», ἔλεγε, «δὲν μπορεῖς νὰ προχωρήσεις πνευματικὰ καθόλου καὶ μάλιστα ἂν δὲν ἔχεις ταπεινὸ φρόνημα. Τὸ ταπεινὸ φρόνημα φέρνει τὸ θεῖο φωτισμὸ καὶ τὴν διάκριση».

Ὁ χρόνος ὅμως δὲν μᾶς ἐπιτρέπει ν' ἀσχολούμεθα περισσότερο μὲ τὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως, ποὺ μαζὶ μὲ τόσα ἄλλα χαρίσματα, στόλιζαν τὴν προσωπικότητα τοῦ Γέροντα. Θὰ ἀναφερθοῦμε μόνο πῶς ὁ Ὅσιος Γέρον δὲν ζητοῦσε μόνο νὰ καλλιεργοῦμε τὸ ταπεινὸ φρόνημα, ἀλλὰ ζητοῦσε ἐπιμόνως νὰ ἀγαποῦμε τὴν καθαρότητα ψυχῆς καὶ σώματος, νὰ μὴν κρατᾶμε κακία καὶ νὰ μὴ μνησικακοῦμε μὲ κανένα. Ἰδιαίτερά τὸ ζητοῦσε αὐτὸ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς. «Πῶς θὰ σταθοῦμε» ἔλεγε «μπροστὰ στὴν Ἁγία Τράπεζα μὲ μνησικακία;». Δὲν ἤθελε καθόλου τὴν κατάκριση, τὰ σχόλια καὶ τὴν αἰσχρολογία. Ὁ ἴδιος πρᾶος καὶ ἡσύχιος, ἀλλὰ καὶ εὐγενής, ἤθελε ὅλα τὰ πνευματικὰ του παιδιὰ νὰ εἶναι στολισμένα μὲ αὐτὲς τὶς ἀρετές.

Θὰ ἦταν παράλειψη νὰ μὴν ἀναφέρουμε πῶς ὁ Γέρον ἦταν ὀρθοδοξότατος στὸ φρόνημα. Ἐλεγε: «Ἡ Ὀρθοδοξία εἶναι ὁ ἀληθινὸς δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ ὅσο ἡ ὀρθοδοξία στέκεται στὸ ὕψος της δὲν ἔρχεται ὁ ἀντίχριστος». Ἀγαποῦσε ἐπίσης καὶ ἐσέβετο ὑπερβαλλόντως τοὺς Ἁγίους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἐλεγε «οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἦταν

φωτισμένοι ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ τὰ κανόνισαν ὅλα σωστὰ πρὸς ὠφέλειά μας». Ὅταν ἔγινα πνευματικός μου εἶπε: «Νὰ μὴν ἀπομακρύνεσαι πολὺ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρες» ἐννοώντας προφανῶς νὰ μὴν ἀπομακρύνομαι πολὺ ἀπὸ τοὺς κανόνες καὶ τὰ ἐπιτίμια ποὺ ἐκεῖνοι ὅρισαν.

Περαίνοντας, ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφέρω ἀκόμη πὼς ὁ Γέροντας μας μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του ἐξομολογεῖτο τὶς ἁμαρτίες του καὶ εἶχε πνευματικό. Ἀκόμη, μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του εἶχε πνεῦμα μαθητείας. Ὑπερεννενηκοντούτης ὦν ζήτησε τὴν γνώμη μου γιὰ ἓνα πνευματικὸ θέμα. Ἐπέμενε μάλιστα νὰ ἀκούσει τὴν ἀποψή μου. Ὁ γίγας νὰ συμβουλευέται ἓνα νάνο!

Ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος εἶπε: «Ἅγιος εἶναι ὁ καθαρὸς» (ΙΓ' ὁμιλία εἰς τὴν Β' Κορινθίους) καὶ Ἅγιοι εἶναι ὅσοι ἔχουν σωστὴ πίστη καὶ ζωή. Κι ἂν ἀκόμη δὲν κάνουν θαύματα, κι ἂν ἀκόμη δὲν ἀπομακρύνουν δαιμόνια, εἶναι Ἅγιοι (Α' ὁμιλία πρὸς Τιμόθεο)».

Ὁ Γέροντας Διονύσιος εἶναι ἅγιος καὶ νομίζω ὅτι οὐδεὶς ἀμφιβάλλει γι' αὐτὸ. Ἄς κρατήσουμε ὡς παρακαταθήκη τοὺς τελευταίους λόγους του: «Νὰ ἔχετε εἰρήνη καὶ ἀγάπη μεταξύ σας καὶ θὰ σωθεῖτε»